

บางแง่มุมของผู้นำโลกเสรี

นายสุตจิต นิमितกุล

สหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นประเทศใหญ่ประกอบด้วยรัฐต่างๆ 50 รัฐ และมีพลเมืองกว่า 300 ล้านคน ได้รับเอกราชมาราว 240 ปีจากอังกฤษ คนส่วนใหญ่มาจากหลายเชื้อชาติ ทั้งคนพื้นเมือง คนที่อพยพมาจากยุโรป และคนอพยพจากลาตินอเมริกาและแอฟริกา คนกลุ่มใหญ่ที่อพยพไปจากยุโรป ปรากฏว่าบุคคลเหล่านี้ถูกกดขี่ทั้งทางศาสนาและทางอื่น ๆ ทำให้เกิดความไม่พอใจจึงอพยพไปในดินแดนโพ้นทะเล และจากการเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษทำให้ชาวอเมริกันดิ้นรนและในที่สุดก็ได้รับเอกราชอย่างยิ่ง และพยายามทำทุกอย่างเพื่อรักษาเอกราชให้ยั่งยืนต่อไป สหรัฐในบางแง่มุม จากมุมมองของคนนอก ใครที่จะนำเสนอข้อสังเกตหรือบางมิติของสหรัฐตามความรู้สึกนึกคิดและในการที่ได้สัมผัสในบางเรื่องเพื่อให้ผู้ที่ได้ประจักษ์และเข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะเรื่องการเมืองผู้นำโลกเสรี การพิทักษ์ประชาธิปไตย ระบบพรรคการเมือง การเน้นความรู้ความสามารถ ช่องทางการศึกษา ฝึกอบรม การพัฒนาเมืองใหญ่รวมทั้งระบบขนส่งที่ทันสมัย และปัญหาต่างๆ ที่สหรัฐเผชิญ ทั้งปัญหาการเหยียดผิว ปัญหาอาชญากรรม รวมทั้งความคล่องตัวในการเดินทางและการย้ายถิ่นที่อยู่

การเป็นผู้นำโลกเสรี (Free World) ในรอบ 30 - 40 ปีที่ผ่านมาสหรัฐ ได้แสดงตัวอย่างชัดเจนที่ผู้นำของโลกเสรีได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ ในโลกอย่างกว้างขวาง ประเทศใดไม่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) สหรัฐจะเข้าไปแทรกแซงและบางกรณีทำการสู้รบโดยเสียงบประมาณและที่สังคมนับเป็นจำนวนมากก็เพื่อพิทักษ์ความเป็นโลกเสรีและการเทิดทูนประชาธิปไตย สหรัฐนิยมและชมชอบในความเป็นโลกเสรีและการพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตย เพราะตนเองก็เพื่อได้เอกราชและเคยตกเป็นเมืองขึ้นมาก่อน ประกอบกับ เดอ ท็อกกาวิลล์ (De Toggavill) ได้เคยเดินทางมาจากฝรั่งเศสเพื่อศึกษาความเป็นประชาธิปไตยของประชาธิปไตยของสหรัฐโดยเป็นหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ ประชาธิปไตยในสหรัฐ (Democracy in America) โดยวิจารณ์ว่า ในอนาคตอเมริกาจะเป็นประเทศที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะเกิดจากการสังเกตวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ประกอบกับได้สังเกตช่องทางการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะบุคคลมีความเป็นอิสระ ทำอะไรไม่เหมือนกัน ไม่ทำอะไรตามกัน ซึ่งต่อมาทุกประเทศเห็นชอบตรงกันว่า คำทำนายดังกล่าวถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง ยิ่งทำให้สำหรับภูมิใจและเดินทางไปในทำนองทิศทางนี้ ซึ่งตนถือว่าเป็นนโยบายที่ถูกต้อง

การเน้นความรู้ความสามารถ (Meritocracy) เป็นหลักทั้งภาคราชการและภาคเอกชนไม่ยึดถือเชื้อชาติหรือสัญชาติ ขอให้เป็นคนเก่งจริงจะได้รับการดูแลและได้รับโอกาสในการเข้าทำงานและรับตำแหน่งทั้งทางการเมือง และงานทั่วไป ซึ่งต่างกับหลายประเทศ เช่น ต้องเป็นคนพื้นเมืองเท่านั้นจึงจะ

ได้รับการดูแลและรับผลประโยชน์ต่างๆ แม้บางคนอพยพเข้ามาอยู่ในสหรัฐฯ ใหม่ก็ได้รับการต้อนรับอย่างดี ขอให้เป็นคนเก่งก็พอแล้วหลายประเทศมิได้เดินตามทางนโยบายนี้และแนวความคิดนี้ได้รับการนำมาปรับใช้ในประเทศสิงคโปร์ซึ่งเน้นคนเก่งเป็นสำคัญทำให้พัฒนาประเทศได้เร็วและสูงใจให้คนเก่งเข้ามาทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งบริษัทห้างร้าน

ช่องทางการศึกษาอบรมในสหรัฐฯ มีอย่างกว้างขวาง มีสถาบันการศึกษามากกว่า 3,000 แห่ง ทั้งวิทยาลัยชุมชน (Community College) วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐ และของเอกชนมีเป็นจำนวนมาก ประชาชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศสามารถเลือกเรียนได้ตามที่ตนต้องการ ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่ส่งเสริมทางการศึกษาอย่างกว้างขวาง ขณะนี้ทราบว่าชาวจีนที่มีฐานะนิยมส่งลูกหลานเข้าไปเรียนในสหรัฐฯ นอกจากจะได้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นประโยชน์แล้วยังได้ความรู้ด้านวิชาการทันสมัย รวมทั้งการศึกษาในสหรัฐฯ ยังมีความยืดหยุ่น เช่น กรณีเทียบเคียงวิชาที่เคยเรียนมาแล้วไม่ต้องเรียนซ้ำอีก สามารถนำมาใช้ได้ทำให้เป็นที่นิยมที่ไม่ต้องเรียนซ้ำในวิชานั้น ๆ แต่ละรัฐจัดการศึกษาของตนเอง โดยเรียกเก็บค่าเล่าเรียนถูกสำหรับพลเมืองในรัฐนั้น

การพัฒนาเมืองใหญ่ ๆ รวมทั้งการพัฒนาระบบขนส่ง (Logistics) ที่ทันสมัย เมืองต่าง ๆ เช่น

นิวยอร์ก และแคลิฟอร์เนีย ชิคาโก เป็นต้น เมืองเหล่านี้ได้รับการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ระบบถนนหนทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบครัน โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอยู่ในเมืองใดเมืองหนึ่งเป็นการเฉพาะ เพราะเมืองใหญ่ ๆ เหล่านี้มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน มีทั้งงานและองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลากหลาย

อย่างไรก็ดี แม้สหรัฐฯ จะเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ พลเมืองมีความพอใจแต่มิใช่ว่าจะไม่มีปัญหาทั้งนี้เพราะปรากฏว่าขณะนี้สหรัฐฯ เผชิญปัญหาเศรษฐกิจซึ่งยังไม่ฟื้นและเป็นลูกหนี้รายใหญ่ของจีน โดยจีนเป็นผู้ซื้อพันธบัตรรายใหญ่ของสหรัฐฯ ซึ่งจะต้องมีความระมัดระวังมากขึ้นกว่าจะเป็นปกติ

ปัญหาเหยียดผิวยังคงมีอยู่ในหลายเมืองคนขาวกับคนสีผิวยากที่จะเข้ากันได้อย่างสนิทใจ เพราะคนสีผิวรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับความเป็นธรรม และยังมีคนตกงานเป็นจำนวนมากโดยอาศัยแสตมป์อาหาร (Food Stamp) อยู่ สมัยผู้เขียนอยู่ในมหาวิทยาลัยดีทรอยต์สหรัฐฯ เคยเห็นนักศึกษาผิวดำทำการประท้วงบ่อยๆ เช่น ชนทั้งโต๊ะและเก้าอี้ลงไปสนามเป็นจำนวนมาก รวมทั้งค้นบัตรเยี่ยมหนังสือออกมาทิ้งนอกห้อง บางโอกาสเห็นนักศึกษาดำประท้วงคว่ำอาหารต่าง ๆ ในโรงอาหาร รวมทั้งทำกับนักศึกษาผิวขาวเสมอๆ

ปัญหาอาชญากรรมยังคงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ๆ เช่น วอชิงตัน นิวยอร์ก ชิคาโก แคลิฟอร์เนีย และดีทรอยต์ ซึ่งปกติจะใช้นุ้บุคลากรที่ผ่านสงครามมาเป็นหัวหน้าตำรวจของเทศบาล (Police Commissioner) เพราะในเมืองดังกล่าวกันนี้และประชาชนมักถูกปล้นมั่ว ๆ หลายคนมีอาวุธปืนไว้ต่อสู้ด้วยซ้ำ หรือบางครั้งเดินสวนกันถูกปล้นก็มี ไม่ว่าจะป็นกรุงวอชิงตันร้านรวงต้องรืบปิดเพราะกลัวอาชญากรรมเหล่านี้

ประการสุดท้ายการที่คนอเมริกันมีความเป็นอยู่อย่างฟุ่มเฟือยและใช้จ่ายเกินตัวจึงหันมาให้ความสนใจกับวิถีชีวิตแบบคนตะวันออก โดยเฉพาะชาวจีนซึ่งติดดินและทำงานหนัก รวมทั้งประหยัดด้วย จึงเป็นรูปแบบที่คนอเมริกันกำลังปรับตัวอยู่

สหรัฐเป็นผู้นำโลกเสรีมาโดยตลอดในรอบ 40 ปี ประเทศนี้มีอิทธิพลต่อคนไทยมาก โดยเฉพาะในระบบราชการไทยส่วนใหญ่บุคลากรได้รับการศึกษาและฝึกอบรมจากสหรัฐแทบทั้งสิ้น การปกครองและระบบต่าง ๆ เรามักจะนำแนวความคิดสหรัฐมาปรับใช้ แต่ขณะนี้ความรุ่งโรจน์กำลังจะมารุ่งเรืองทางตะวันออก ฉะนั้นถึงเวลาที่ไทยจะต้องปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจะสามารถพัฒนาประเทศต่อไปได้อย่างยั่งยืน

